

STOWARZYSZENIE EKOLOGICZNE EKO-UNIA

ul. Białoskórnicza 26, 50-134 Wrocław ☎ +48 71 344 22 64 ✉ info-ekounia@eko.org.pl

Uwagi do projektu IIaPGW - WISŁA

Gdzie w IIaPGW	UWAGA	PROPOZYCJA ZMIAN	UZASADNIENIE
ogólna	<p>Plan gospodarowania wodami w dorzeczu (dalej PGW) jest głównym dokumentem planistycznym, na podstawie którego państwa członkowskie mają osiągnąć wyznaczone tam cele środowiskowe dla wód i obszarów chronionych od wód zależnych. Cele środowiskowe zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW) powinny być co do zasady osiągnięte do 2027 r. Aby to zrealizować plany wskazują na presje oraz sposoby ich likwidacji poprzez realizację działań ochronnych. Wskazane są też odstępstwa od celów dyrektywy dla konkretnych części wód – te muszą być jednak właściwie uzasadnione i opisane, w sposób nie budzący zastrzeżeń. Projekt PGW i każda jego aktualizacja powinna podlegać przynajmniej półrocznym konsultacjom społecznym, a proces ten powinien być przejrzysty, umożliwiający rzeczywisty i skuteczny udział. Państwa „zachęcają wszystkie zainteresowane strony do aktywnego udziału we wdrażaniu niniejszej dyrektywy, w szczególności w opracowywaniu, przeglądzie i uaktualnianiu planów gospodarowania wodami w dorzeczach”.</p> <p>Niestety ww. warunki nie zostały spełnione w przedstawionych do konsultacji projektach II aktualizacji PGW (IIaPGW), w tym IIaPGW Wisły, a sam proces udziału społecznego budzi wiele zastrzeżeń. Bez wyraźnych zmian w dokumentach i poprawienia możliwości udziału społeczeństwa w jego ustanowieniu dokument ten nie spełni swojej podstawowej funkcji – osiągnięcia celów środowiskowych w zgodzie z Ramową Dyrektywą Wodną. Należy mieć na uwadze, że ostatni okres planistyczny</p>	<p>Uwzględnienie zastrzeżeń i propozycji zmian przypisanych do sformułowanych dalej uwag szczegółowych.</p>	<p>Zapisy PGW muszą w sposób uzasadniony przedstawiać i legalizować podział wód, cele środowiskowe, rozpoznanie presji i dobór środków je likwidujących lub łagodzących. Wszelkie odstępstwa od osiągnięcia lub obniżenia celów środowiskowych muszą być indywidualnie opisane i być weryfikowalne. PGW musi gwarantować wykonanie działań zapobiegających presji (środków) i kontrolę ich postępu. Wreszcie powinien być zapewniony udział społeczeństwa zgodny z zapisami RDW, a Państwo powinno zachęcać do aktywnego udziału w konsultacjach tych dokumentów.</p>

	<p>nie przyniósł praktycznie żadnej poprawy stanu wód w dorzeczu Wisły, np. cele środowiskowe osiągnęło tylko 0,3% najliczniejszych - rzecznych jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp RW) w zakresie wszystkich wymagań (stan wód określono w nich jako dobry).</p> <p>W kolejnych uwagach przedstawiono szczegółowe odniesienia do ww. obszarów problemowych.</p>		
Konsultacje publiczne - terminy	<p>Niedopuszczalna była nagła i znacząca zmiana zapisów projektów IIaPGW jedynie na dwa tygodnie przed końcem „przynajmniej półrocznych” konsultacji w trybie przepisów RDW (30 września – publikacja zmian; 14 października – koniec konsultacji). Termin ten bezwzględnie powinien być przedłużony.</p> <p>Wprowadzone zmiany, nazwane błędnie „erratami” w aż 4 dorzeczach, w tym największych – Wisły i Odry, odnoszą się do dwóch niezależnych kwestii - obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym i kolejną w ciągu propozycję projektu VI akPOŚK. Zmiany wymagają m.in. ponownej analizy działań zaplanowanych w dorzeczach, a odnoszących się do udrożnień budowli piętrzących oraz do konkretnych zapisów głównie uszczuplających zestaw działań likwidujących presje zanieczyszczeń komunalnych.</p> <p>Ilość zmian do weryfikacji przez uczestniczących w konsultacjach społecznych jest oszałamiająca, a prezentowane liczby w dokumentach nazwanych „erratami” zapisów IIaPGW nie odpowiadają faktycznej skali zmian. Dla przykładu, w erracie nr 1 dla Wisły, wskazano, że zmianie/dodaniu ulega 68 działań w IIaPGW Wisły, przy zmianach celów środowiskowych dla prawie 260 jcwp. Zmiany te przekładają się na kolejne, radykalne zmiany w zestawieniu budowli do działań poprawiających ich drożność (Zał. 4 do „erraty” wcześniej zał. 1 do zał. 7 IIaPGW). Społeczeństwo zostało zmuszone do dokonania ponownej weryfikacji tego zestawienia (obecnie ponad 3100 działań na konkretnych budowlach), choćby ze względu na całkowitą i nieuzasadnioną zmianę numeracji budowli w stosunku do publikacji w wersji z kwietnia. Liczba budowli położonych na „nowych” obszarach chronionych dla gatunków gospodarczych w dorzeczu Wisły to aż 821. Wszystkie ww. zmiany są znaczące i powinny być weryfikowalne w</p>	<p>Wydłużenie czasu konsultacji publicznych ze względu na fundamentalne zmiany w treści konsultowanych dokumentów, odnoszące się do takich podstawowych elementów jak nowe działania ochronne czy uzupełnienie IIaPGW o zapisy dotyczące obszarów chronionych w rozumieniu RDW, a także ocena wpływu zmniejszenia zakresu działań z kategorii gospodarka ściekowa na możliwość osiągnięcia celów RDW.</p> <p>Minimalny termin pozwalający na choćby pobieżne zapoznanie się ze zmianami to miesiąc od daty ich publikacji.</p>	<p>Jak w treści uwagi, dodatkowo: Zgodnie z zapisami RDW, konsultacje projektów planów gospodarowania wodami w dorzeczu trwają pół roku. Nieuzasadnione jest skrócenie tego okresu do jedynie dwóch tygodni. IIaPGW został uzupełniony, co prawda o niezbędny element, jakim są obszary chronione przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym, ale zdecydowanie zbyt późno. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie określenia gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym oraz obszarów przeznaczonych do ochrony tych gatunków zostało opublikowane 14 maja – miesiąc po rozpoczęciu konsultacji IIaPGW. Aktualizacja projektu IIaPGW w tym zakresie zajęła Wodom Polskim 4 i pół miesiąca. Jak społeczeństwo ma się do tych zagadnień odnieść jedynie w dwa tygodnie? Termin publikacji rozporządzenia mógł być jednocześnie datą publikacji</p>

	<p>procesie udziału społecznego., Sposób ich wprowadzenia, ramy czasowe przewidziane na zapoznanie się z nimi stanowią naruszenie terminów przewidzianych w art. 14 RDW.</p>		<p>„erraty” i wtedy możliwy był nawet przepisowy 6 miesięczny termin konsultacji przy ich przedłużeniu do 14 listopada. Natomiast w przypadku publikacji VIaKPOŚK, to dokument ten podlegał już konsultacjom publicznym w grudniu 2020 r. a zapisy projektu wystawionego do ponownych konsultacji (31 sierpnia – 20 sierpnia br.) ponowne konsultacje wskazują na znaczne i nieuzasadnione ograniczenie projektu. Jego modyfikacja (szczególnie - in minus) w tak późnym okresie procesu konsultacji aPGW jest niezrozumiała i niewłaściwa.</p>
<p>Konsultacje – chaos</p>	<p>Zgodnie z komunikatem na stronie internetowej poświęconej konsultacjom IIaPGW https://apgw.gov.pl/ z końca września 2021 r. od 30 września miały być opublikowane prognozy ooś oraz projekty IIaPGW wraz z „erratami” i do tych wszystkich dokumentów można składać uwagi do 20 października.</p> <p>Jednak już 1 października, opublikowano inny komunikat, że „to ostatni dzwonek, by wziąć udział w konsultacjach społecznych w ramach drugiej aktualizacji planów gospodarowania wodami, które trwają tylko do 14 października”.</p> <p>Różnią się terminy oraz adresy i formularze składania uwag. Mamy więc dwa tryby konsultacji, które nie wiadomo czym się różnią co do skutków (jak potraktowane zostaną uwagi złożone w pierwszym, a jak w drugim procesie) i czy trzeba składać te same uwagi dwa razy na tych różnych formularzach, na różne adresy e-mail, czy wystarczy raz. Oba komunikaty informują o składaniu uwag do tych samych projektów IIaPGW wraz z „erratami”, bądź, gdzie indziej – suplementami. Mamy do</p>	<p>Należy wyjaśnić różnice pomiędzy oboma procesami konsultacji (szczególnie co do losu i skutków składanych uwag i wniosków), zintegrować je tak bardzo jak to tylko możliwe. Powinny mieć wspólny, przedłużony czas konsultacji przynajmniej do 31 października. Powinno zostać jednoznacznie wyjaśnione, czy uwagi złożone w jednym z procesów będą brane pod uwagę w obu procedurach, czy trzeba powielać składanie uwag w obu procesach.</p>	<p>Nakładanie się terminów składania uwag „półrocznych” z tymi składanymi w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ) odnoszących się do tych samych dokumentów bez słowa wytłumaczenia jest absolutnie niedopuszczalne. Uczestniczący w konsultacjach nie wiedzą do kiedy i jakie uwagi składać, na jakich formularzach i jakie to ma konsekwencje – który tryb jest ważniejszy i czy uwagi trzeba złożyć dwukrotnie. Jedynym rozwiązaniem jest ujednolicenie trybu składania uwag i rozszerzenie terminów ich</p>

	czynienia z kompletnym chaosem, który utrudnia udział społeczny. Oba terminy są za krótkie na zapoznanie się ze zmianami w IIaPGW (wprowadzonymi pod koniec września) oraz z bardzo rozbudowaną prognozą ooś wraz z ok. 20 załącznikami dla każdego dorzecza.		składania. W związku z publikacją „errat” będących de facto znaczącymi uzupełnieniami oraz w związku z tym, że dla procedury SOOŚ przewidziano najkrótszy możliwy ustawowo termin (21 dni) mimo olbrzymiego skomplikowania i objętości konsultowanych dokumentów (kilkadziesiąt załączników, kilkadziesiąt tysięcy rekordów) koniec terminu konsultacji powinien zostać wyznaczony przynajmniej na 31 października.
Konsultacje - geobaza	<p>W ramach konsultacji nie udostępniono żadnej wizualizacji elementów IIaPGW, które byłyby czytelne i pozwalały na rozróżnienie poszczególnych elementów, w tym tak podstawowych i wymaganych zgodnie z RDW, jak: zmienione jednolite części wód (jcwp), zmienione statusy wód, działania ochronne, oraz sieć monitoringu wód i obszarów chronionych od wód zależnych. Załączniki graficzne do IIaPGW są zbyt zgeneralizowane i nie posiadają żadnych opisów warstw. Brak czytelnego przedstawienia elementów planu podlegających konsultacjom uniemożliwia skuteczne składanie uwag do IIaPGW. Należy podkreślić, że stworzenie bazy danych czy nawet zobrazowanie warstw GIS było możliwe, na co wskazuje choćby udostępniona publicznie geobaza aktualizacji planów gospodarowania ryzykiem powodziowym (aPZRP) na portalu mapowym. Dane te były udostępniane w formie geobazy również na wniosek.</p> <p>Z informacji uzyskanych od kilku organizacji ekologicznych zrzeszonych w ramach Koalicji Ratujmy Rzeki (KRR), wynika że Wody Polskie nawet po udostępnieniu na wniosek części danych przestrzennych IIaPGW nie zgadzają się na upublicznienie czy nawet dalsze przekazywanie jakichkolwiek danych i materiałów źródłowych IIaPGW, w tym wizualizacji danych przestrzennych, jednocześnie zastrzegając, że dane te są nieostateczne. Jednocześnie twierdzą, że nie posiadają gotowej geobazy, a część danych przestrzennych choć jest w ich posiadaniu, nie</p>	Powtórzyć / przedłużyć konsultacje społeczne z użyciem danych pozwalających na weryfikację zapisów programu w czytelnych formach graficznych. Ze względu na daleko idące zmiany w podziale jcwp i wyznaczaniu wód „nienaturalnych” (SZCW i SCW) dane te powinny być upowszechnione na ogólnodostępnej platformie (jak w przypadku konsultacji aPZRP) oraz dostępne na wniosek.	<p>Jak w treści uwagi.</p> <p>Brak narzędzia do weryfikacji zapisów projektu IIaPGW (umożliwiającego poznanie np. tak podstawowych danych przestrzennych jak zasięgi nowych jcwp czy działań ochronnych) znacząco obniża jakość konsultacji publicznych. Uwaga składana wielokrotnie m.in. w trakcie spotkań konsultacyjnych nie doczekała się żadnej reakcji.</p> <p>Mapy udostępnione wraz z projektem IIaPGW nie są ani czytelne ani możliwe do wykorzystania przez osoby uczestniczące w konsultacjach.</p> <p>Działanie Wód Polskich w tym zakresie jest sprzeczne z:</p>

	<p>zostanie udostępnionych (sieć monitoringu). Jest to naruszenie przepisów o dostępie do informacji o środowisku i sprzeczne z duchem i literą RDW.</p>		<p>art. 14 RDW – Państwa Członkowskie zachęcają wszystkie zainteresowane strony do aktywnego udziału we wdrażaniu niniejszej dyrektywy, w szczególności w opracowywaniu, przeglądzie i uaktualnianiu planów gospodarowania wodami w dorzeczach. Załącznik VII – pkt 1, 3, 4</p>
<p>Konsultacje – dokumenty źródłowe</p>	<p>Dokumenty źródłowe do projektów PGW nie są udostępnione w publicznej domenie, a dostęp do nich jest ściśle reglamentowany przez Wody Polskie, z zakazem ich dalszego udostępniania komukolwiek, jako „dokumentów niepublicznych, udostępnionych przez osoby trzecie, podlegających prawu autorskiemu i nieskończonych”. Ograniczenie udostępniania danych (niektóre organizacje wprost miały zakazane dalsze ich udostępnienie, zakaz dotyczył także map towarzyszącym projektom IIaPGW) nie miało podanych podstaw prawnych.</p> <p>Takie podejście jest niezgodne z przepisami prawa krajowego i wspólnotowego.</p> <p>Dokumenty źródłowe do PGW i ich aktualizacji mają status dokumentów publicznych, dotyczących ochrony środowiska, czyli o takim samym statusie jak np. raporty o oddziaływaniu na środowisko. Jasno precyzują to wytyczne Komisji Europejskiej do implementacji RDW: CIS No8 https://circabc.europa.eu/sd/a/0fc804ff-5fe6-4874-8e0d-de3e47637a63/Guidance%20No%208%20-%20Public%20participation%20%28WG%202.9%29.pdf (rozdział 5.2.). Już w 2003 r. wytyczne te precyzowały, że dostęp do materiałów/dokumentów źródłowych powinien być bezproblemowy i publiczny, a minimum to udostępnianie ich na wniosek w odpowiednich centrach informacji danych PGW. Sugerowanym sposobem udostępniania tych dokumentów była jednak publikacja ich poprzez internet celem publicznego i powszechnego dostępu. Stwierdzono też,</p>	<p>Należy bezzwłocznie udostępnić dokumenty źródłowe IIaPGW w domenie publicznej – nawet udostępnienie objętości kilkadziesiąt GB nie stanowi aktualnie żadnego technicznego problemu.</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p> <p>Ograniczenia w udostępnianiu dokumentów źródłowych, traktowanie ich jako materiałów podlegających przepisom prawa autorskiego i to o statusie nieostatecznych jest niezgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej (art. 14) oraz postanowień Konwencji Aarhus i Dyrektywy 2003/4/WE, a co za tym idzie, również ustawy o oś (Dz. U. 2008 Nr 199 poz. 1227 z późn. zm.) i ustawy o dostępie do informacji publicznej.</p>

	<p>że nie powinno stanowić to technicznego problemu (po 18 latach nie powinno stanowić go nadal).</p> <p>Ograniczenia w upowszechnianiu dokumentów źródłowych, będących podstawą, a zarazem uszczegółowieniem projektu IIaPGW (liczna cytacja w projektach), powstałych za pieniądze publiczne, w głównej mierze z funduszy UE, powoduje, że nie można mówić o prawidłowym przeprowadzeniu konsultacji publicznych. Szczególnie traktowanie tych dokumentów jako nieskończonych (możliwe zastosowanie odmowy udostępnienia z art. 16 uoś), a mimo tego przygotowanych do obowiązkowych półrocznych konsultacji publicznych (wymienione w projekcie IIaPGW) powoduje, że konsultacje te nie mogą być uznane za przeprowadzone w trybie art. 14 ust. 1 RDW.</p> <p>Odnieść można wrażenie, że nieopublikowanie dokumentów w domenie publicznej to celowe ograniczanie udziału interesariuszy. Warto w tym miejscu przytoczyć słowa Dyrektora Departamentu Zarządzania Środowiskiem Wodnym Przemysław Gruszeckiego wygłoszone na spotkaniu konsultacyjnym w Zielonej Górze, że dokumenty źródłowe są udostępniane na indywidualny wniosek, ale nie mogą podlegać dalszemu rozpowszechnianiu nawet w niezmienionej formie, gdyż Wody Polskie „muszą wiedzieć jak te dokumenty krążą”.</p>		
Konsultacje - formularz	<p>Niezrozumiałe jest przedstawienie do konsultacji formularza utrudniającego składanie większej ilości uwag., przy jednoczesnej sugestii, że to jedyny sposób składania uwag pocztą e-mail. Uwagi mają być złożone w formularzu tekstowym, jedna pod drugą: UWAGA, PROPONOWANE ZMIANY i UZASADNIENIE. Aby złożyć więcej uwag, należy kopiować pola. Lepszym, bardziej przyjaznym użytkownikom i wcześniej praktykowanym przez Wody Polskie sposobem było składanie uwag na formularzu w formie tabeli – z ww. tematycznymi kolumnami.</p>	<p>Umożliwić składanie uwag również w innych formach niż załączony na stronach konsultacji formularz, w tym w formie tabelarycznej. Stosowna informacja powinna znaleźć się na stronie https://apgw.gov.pl/pl/konsultacje</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p> <p>Organy państwowe powinny ułatwiać składanie uwag w ramach konsultacji IIaPGW, a nie je utrudniać.</p>
Konsultacje – dane ze strony aPGW	<p>Informacje na temat IIaPGW i procesu konsultacji umieszczono na stronie https://apgw.gov.pl/, jednocześnie przekierowując na nią z adresu www.apgw.kzgw.gov.pl, na którym znajdowała się dokumentacja dotycząca poprzedniej aktualizacji PGW, w tym wyniki konsultacji publicznych tychże. Znajdowały się tam również informacje o konsultacjach niektórych dokumentów źródłowych IIaPGW. W</p>	<p>Przywrócić dane z poprzedniego okresu planistycznego, dostępne pod starym adresem konsultacji www.apgw.kzgw.gov.pl</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p>

	<p>przypadku konsultacji aPZRP nie postąpiono w ten sposób – nadal dostępne są dane ze „starej” strony co znacznie ułatwia proces konsultacji aktualizacji tego dokumentu.</p>		
<p>Podział JCWP Rozdz. 3</p>	<p>W IIaPGW dla dorzecza Wisły znacząco zmniejszono liczbę jcwp rzecznych (z 2660 do 1719), w stosunku do aPGW. Część cieków całkowicie usunięto z układu jcwp RW, część połączono z innymi ciekami, a największa część jcwp RW zniknęła poprzez złączenie sąsiadujących części wód w obrębie tego samego cieku. W wyniku tych zabiegów średnia długość nowych jcwp RW wzrosła w dorzeczu Wisły o prawie połowę – z ok 24 km do ponad 36,5 km. Obecnie najdłuższa jcwp RW ma aż 234 km, najdłuższa obejmująca jedną rzekę – 150 km (Bug od Włodawki do granicy w Niemirowie – wcześniej 3 mniejsze jcwp RW). Zarządzanie i ochrona tak dużych jcwp jest bardzo mało efektywna. Przyczyna takiego podejścia (takich zmian), nie została wyjaśniona w projekcie IIaPGW.</p> <p>Nie wystarczy napisać, że zmiany zostały wprowadzone na podstawie trzech czy czterech dokumentów źródłowych. Takie zmiany mają bardzo duże konsekwencje prawne, np. zezwolenia na inwestycje, które w poprzednim podziale jcwp nie mogłyby zostać zrealizowane względu na negatywne oddziaływanie na sąsiadujące jcwp. Państwa członkowskie nie mają pełnej dowolności w ustalaniu granic i typologii jcwp, a tak radykalne zmiany powinny zostać poddane pełnej kontroli publicznej. Nawet jeśli któryś z dokumentów, na podstawie którego dokonano zmian, był przedstawiony do konsultacji publicznych, to informacja o ich wynikach powinna znaleźć się w projekcie IIaPGW. Nie powinno się też wykluczać zmian w układzie jcwp w wyniku konsultacji projektu IIaPGW.</p>	<p>Uzasadnić w IIaPGW zmiany mające na celu ograniczenie ilości jcwp, szczególnie, że zostały utworzone na podstawie więcej niż jednego opracowania. Ponownie zweryfikować zasadność wyłączeń części cieków niebędących ciekami okresowymi z „sieci” rzecznych jcwp. Ponownie zweryfikować jcwp składające się wcześniej z przynajmniej 3 odrębnych jcwp. Zweryfikować połączenia w odniesieniu do hydromorfologicznej klasyfikacji odcinków cieków, które w wyniku agregacji zmieniły status na SZCW z NAT. Potrzebny jest też opis roli organów zarządzających wodami w utworzeniu ostatecznej (przedstawionej do konsultacji) siatki jcwp.</p> <p>Różnice między nowym i starym układem jcwp (dostępne publicznie warstwy przestrzenne) powinny być możliwe do zweryfikowania także w formie wizualnej. Przedstawione nieczytelne zbiorcze mapy – załączniki IIaPGW - tej roli nie spełniają.</p>	<p>Zmiany w zasięgu jcwp, głównie poprzez ich scalenie i wydłużenie implikują daleko idące zmiany prawne. Co prawda ułatwiają sporządzenie właściwej, bardziej kompletnej sieci monitoringu wód, jednak efektem jest też umożliwienie realizacji inwestycji, które przy wcześniejszym, bardziej szczegółowym podziale jcwp nie mogły być zrealizowane ze względu na oddziaływanie na sąsiadujące jcwp (art. 4.8 RDW), czy większą presję na konkretną część wód. IIaPGW powinno zawierać dowód, że za nowym podziałem stoją racjonalne przesłanki, inne niż np. oszczędności na rozbudowie sieci monitoringowej i chęć realizacji większej ilości przedsięwzięć wykazujących presję na wody - znacząco negatywnie oddziałujących na stan wód i obszary chronione zależne od wód. Dziwnym zbiegiem okoliczności, nagle żadne z przedsięwzięć spełniających według Wód Polskich warunki derogacji art. 4.7 nie wykazuje negatywnych oddziaływań na inne jcwp niż te, na których jest czy ma być położone.</p>

			Zmniejszenie o 6 jednostek typologii rzek nie może być jedyną podstawą do zmian poczynionych w jcwp – w wyniku daleko idących ujednoliceń powstały jcwp RW „giganty” o długościach łącznych powyżej 200 km, a także bardzo długie odcinki pojedynczych cieków, których monitorowanie w jednym miejscu (punkcie) jest kompletnie niemiarodajne.
<p>Podział JCWP RWr Zbiornikowe</p> <p>Rozdz. 3, 5.1. oraz 8.1.</p> <p>Zał. 3.1. oraz 8.</p> <p>Zał. mapowe</p>	<p>W obecnym IIaPGW wyróżniono zbiornikowe jcwp (RWr), wcześniej wyznaczone jako rzeczne (RW). Zmiana ta nie dotyczy wszystkich zbiorników, a wobec braku czytelnych map w projekcie IIaPGW nie jest znana ich forma i zasięg. Cofki niektórych zbiorników podgórskich i nizinnych mają charakter koryt rzecznych, delt i innych form stanowiących cenne siedliska przyrodnicze. Dla zbiornikowych jcwp stosuje się odmienną ocenę potencjału (wszystkie są SZCW). Może to oznaczać, że działania polegające na odtwarzaniu pojemności zbiorników czy udrażniania wlotów do nich nie będą interpretowane jako negatywne oddziaływanie na cele środowiskowe RDW, mimo, że taki negatywny wpływ wystąpi - poprzez likwidację cennych siedlisk przyrodniczych dla gatunków wodnych i od wód zależnych.</p>	<p>Zweryfikować wyznaczenie jcwp RWr. Wyłączyć z wyznaczeń jcwp RWr cofki zbiorników mające charakter koryt rzecznych, delt i innych form stanowiących cenne siedliska przyrodnicze(obligatoryjnie dla jcwp RWr uznanych za zbiorniki limniczne).</p>	<p>Dla zbiornikowych RWr nie stosuje się przy ocenie indeksu HIR, a dla części z nich ocena potencjału elementów fizykochemicznych opiera się na normach dla jezior (stratyfikowanych i niestratyfikowanych). Przy ocenie elementów biologicznych dla jcwp RWr wyznaczonych jako limniczne stosuje się klasyfikację jak dla jezior.</p> <p>Takie podejście nie może być usprawiedliwieniem dla znaczących negatywnych zmian w cennych siedliskach związanych z cofkami niektórych zbiorników wodnych.</p>
Rozdz. 3.1.SZCW	<p>Wyznaczenie SZCW wymaga „rozwiązania wszystkich racjonalnych wątpliwości, że istnieją przesłanki do wyznaczenia JCWP jako nienaturalnej części wód”, a wszelkie niepewności, w tym brak danych, nie pozwalają na obniżenie wymogów celów środowiskowych (potencjał ekologiczny zamiast stanu).</p> <p>Zgodnie z art. 4.3. RDW Państwa Członkowskie mogą wyznaczyć część wód powierzchniowych jako sztucznie lub silnie zmienioną, gdy:</p>	<p>Każdorazowo udowodnić (dla konkretnej JCWP) brak wątpliwości przy wyznaczeniu SZCW, szczególnie udowodnić zmiany charakterystyk hydromorfologicznych tej części wód, które byłyby konieczne dla osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego, mogłyby wyrzucić znaczący niekorzystny wpływ na</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p>

	<p>a) zmiany charakterystyk hydromorfologicznych tej części wód, które byłyby konieczne dla osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego, mogłyby wywrzeć znaczący niekorzystny wpływ na: środowisko w szerszym znaczeniu; żeglugę, włączając urządzenia portowe, lub rekreację; działalność, do której celów woda jest magazynowana, takie jak zaopatrzenie w wodę do spożycia, wytwarzanie prądu lub nawadnianie; regulację wód, zapobieganie powodzi, odwadnianie ziemi; lub inną jednakowo ważną działalność człowieka związaną ze zrównoważonym rozwojem;</p> <p>b) korzystne cele, do których się dąży za pomocą charakterystyki sztucznej lub silnie zmienionej części wód, nie mogą ze względu na możliwości techniczne lub nieproporcjonalne koszty, być racjonalnie osiągnięte za pomocą innych środków, które stanowią opcję znacznie korzystniejszą środowiskowo.</p> <p>Takie przeznaczenie i związane z tym przyczyny są szczegółowo określone w planach gospodarowania wodami w dorzeczach wymaganych na mocy art. 13 i przeglądanych co sześć lat.”</p> <p>Zgodnie z dokumentem DOKUMENT ROBOCZY SŁUŻB KOMISJI Drugie plany gospodarowania wodami w dorzeczu – państwo członkowskie: Polska – - dostępny np. na stronie konsultacji IIaPGW https://www.apgw.gov.pl/pl/news/show/90</p> <p>Zalecenie z 2012 r.: <i>Wyznaczenie silnie zmienionych jednolitych części wód powinno być zgodne ze wszystkimi wymogami określonymi w art. 4 ust. 3. W planach gospodarowania wodami w dorzeczach należy położyć szczególny nacisk na ocenę „znaczącego niekorzystnego wpływu” na sposób korzystania z wód lub środowisko naturalne oraz brak „opcji znacznie korzystniejszych środowiskowo”. Jest to konieczne do zapewnienia przejrzystości procesu wyznaczania.</i></p> <p>Powyższe zalecenie zostało wykonane w IIaPGW tylko częściowo.</p>	<p>dane cele działalności opisanej w RDW, oraz że faktycznie nie było innych opcji znacznie korzystniejszych środowiskowo. Należy przy tym wziąć pod uwagę, indywidualne dla każdej ajcwp, ustalenia KPRWP.</p> <p>Na tej podstawie należy nadać status NAT wszystkim częściom wód ujętym w projekcie IIaPGW, które nie spełniają wymogów art. 4.3. RDW.</p>	
--	---	--	--

	<p>Dane przedstawione w IIaPGW, w tym w załączniku 1 dla Wisły (Zestawienie Główne), nie pozwalają w sposób przejrzysty ocenić sposobu wyznaczania SZCW, a warunki uznania (niekorzystny wpływ i brak innych opcji) nie są szczegółowo i indywidualnie dla danej jcwp określone w projekcie IIaPGW.</p> <p>Wszystkie SZCW w Zał. 1 Zestawienie Główne mają warunki uznania opisane hasłowo: <i>brak możliwości skutecznego odwrócenia zmian hydromorfologicznych, brak alternatyw dla pełnionych funkcji</i>. Nie ma wytłumaczenia dlaczego tak jest. Wymienione są warunki hydromorfologiczne, ale też hasłowo, np.: zapory, bariery, przegrody (zabudowa poprzeczna); zmiany fizyczne koryta /strefy nadbrzeżnej, zabudowa podłużna; podobnie z funkcjami: np.: energetyka wodna; ochrona przeciwpowodziowa; rozwój obszarów miejskich - zaopatrzenie w wodę ludności.</p> <p>Na tej podstawie nie można ani potwierdzić ani zaprzeczyć, że zmian hydromorfologicznych nie można odwrócić bez szkody dla pełnionych funkcji i nie ma żadnych rozwiązań alternatywnych dla osiągnięcia tych „korzystnych celów”, o których mowa w przytoczonym wyżej zapisie RDW. Zwłaszcza, że powstał nieuwzględniony dostatecznie w IIaPGW – Krajowy Program Renaturyzacji Wód Powierzchniowych (KPRWP). Jeśli zaś, zachodzi niepewność, co do możliwości wyznaczenia SZCW, wyznaczenie takie było nieuprawnione.</p>		
Rozdz. 3.1.SZCW	<p>Część jcwp RW wcześniej wyznaczone jako NATuralne (aPGW) w wyniku powiększenia (złączenia z innymi) uzyskało w nowym podziale jcwp status SZCW. Błędem metodycznym było niewprowadzenie ponownej korekty podziału nowych jcwp w trakcie przyznawania im statusu NAT/SZCW/SCW tylko sztywne bazowanie na już wyznaczonym układzie.. Zgodnie z wytycznymi CIS Guidance No2 „Identification of Water Bodies” (rozdz. 2.1.) nie jest prawidłowym utworzenie jednej dużej SZCW z mniejszych o mieszanym statucie.</p> <p>Przykładem mogą być tutaj dwie górskie rzeki Łososina i Stradomka. Obie jcwp zostały utworzone z kilku mniejszych, w obu przypadkach dolny odcinek rzeki jest w dużo lepszym stanie hydromorfologicznym od górnego. O typowaniu jako SZCW (indeks HIR) decydowała tu zabudowa poprzeczna w górnych częściach zlewni. Wcześniej dolne części rzek,</p>	<p>Należy przywrócić wcześniejszy podział jcwp , wraz z poprzednim statusem wód w przypadkach, w których dane jcwp utraciły status NAT tylko w wyniku złączenia z innymi jcwp klasyfikowanymi jako SZCW.</p> <p>Dotyczy to także innych jcwp w dorzeczu Wisły, w analogicznej sytuacji, np. dopływ Koszarawy - Sopotnia (wcześniej odrębna jcwp), czy jcwp „Soła od Wody Ujsolskiej do Zbiornika Tresna” RW200014213259</p>	<p>Zgodnie z wytycznymi CIS Guidance No2 „Identification of Water Bodies” (rozdz. 2.1.) nie jest właściwe utworzenie jednej dużej SZCW z mniejszych o różnym statucie. Wymienione w treści uwagi jako przykłady jcwp zostały utworzone z kilku mniejszych, w obu przypadkach dolny odcinek rzeki jest w dużo lepszym stanie hydromorfologicznym. O SZCW w obu przypadkach decyduje gęsta zabudowa poprzeczna w górnych częściach zlewni. W przypadku</p>

	<p>jako oddzielne jcwp, miały status NAT.</p> <p>Takich przykładów, szczególnie w częściach źródłowych, jest wiele. W analogicznej sytuacji, np. dopływ Koszarawy - Sopotnia (wcześniej odrębna jcwp), czy jcwp Soła od Wody Ujsolskiej do Zbiornika Tresna RW200014213259, obecnie Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna RW20000421327999 – ta ostatnia została złączona aż z 8 jcwp, z tego niektórych o statusie NAT(w tym ciek główny).</p>	<p>obecnie „Soła od Wody Ujsolskiej do zb. Tresna” RW20000421327999.</p>	<p>Łososiny dolna część to obszar Natura 2000 wyznaczony dla ochrony ryb i siedlisk z wodami związanych, w przypadku Łososiny odcinek jcwp poniżej Tarnawki (wcześniej odrębna jcwp) jest to siedlisko wielu gatunków zwierząt z zał. II czy IV DŚ, w tym brzanki, kozy złotawej, skójki gruboskorupowej. Zgodnie z najnowszym planem powiększenia obszaru Natura 2000 „Tarnawka” ten fragment Stradomki częściowo obejmowałyby nowe granice obszaru. Obniżanie wymagań potencjału ekologicznego w stosunku do stanu ekologicznego w tych częściach jcwp byłoby niezgodne z celami RDW. Niewłaściwa jest w takim przypadku metodyka wskazana w rozdz. 8.1.2. IIaPGW. Jest to również sprzeczne z celami środowiskowymi obszarów chronionych, w tym Natura 2000, a także obszarach chronionych dla gatunków o znaczeniu gospodarczym (troć wędrowna). Aspekt obszarów dla gatunków „gospodarczych” w ogóle nie został wzięty pod uwagę w uzupełnionym „erratą” IIaPGW.</p>
--	---	--	---

<p>Rozdz 3.1. SZCW Wyznaczenie SZCW niezgodnie z metodyką</p>	<p>W procedurze wyznaczania SZCW dokonano manipulacji polegających na nadaniu statusu SZCW dla jcwp RW, które zgodnie z przyjętą metodyką powinny mieć status NATuralnych.</p> <p>W dorzeczu Wisły są to trzy jcwp: RW20001229199 Wisła od Zgłowiączki do Brdy RW2000122939 Wisła od Brdy do Wdy RW20001229991 Wisła od Wdy do Przekopu Wisły</p> <p>W opisie przyczyny wyznaczenia (Zal. 1 Zestawienie Główne) widnieje: „Korekta ekspercka z uwagi na przekształcenia związane z drogą wodną na podstawie dodatkowych informacji uzyskanych od administratora ciekłu: rzeka Wisła na całym odcinku jest rzeką płynącą w korycie znacznie przekształconym w stosunku do koryta naturalnego. Brzegi są obustronnie uregulowane zabudową podłużną (tamy podłużne z ostrogami)”</p> <p>Zgodnie z informacjami od organizacji mających dostęp do dokumentów źródłowych, dla trzech ww. jcwp dokonano ponownej eksperckiej analizy w ramach opracowania Ostateczna metodyka wyznaczania SZCW i SCW, jednak analiza ta dała wynik niepozwalający na wyznaczenie jako SZCW. Taki jest też komentarz wykonawcy opracowania znajdujący się w pliku Załącznik do wykazu RW_uzasadnienia. Siłowe wyznaczenie SZCW na podstawie opisu administratora wód nt. użytkowania jcwp jako dróg wodnych jest wbrew metodyce i wytycznych KE CIS No4 „Identification and Designation of Heavily Modified and Artificial Water Bodies”, według których podstawą do uznania za SCZW jest hydromorfologiczna jakość wód, a w następnej kolejności pod uwagę brane jest dopiero jej użytkowanie.</p> <p>Konieczne jest przywrócenie statusu wód NAT w stosunku do trzech ww. jcwp.</p>	<p>Przywrócić dla: RW20001229199 Wisła od Zgłowiączki do Brdy RW2000122939 Wisła od Brdy do Wdy RW20001229991 Wisła od Wdy do Przekopu Wisły</p> <p>naturalny status wody (NAT).</p>	<p>Wyznaczenie tych jcwp RW jako SZCW jest nieuprawnione i jak wynika z dokumentów źródłowych – wynika z chęci obniżenia celów środowiskowych dla rzek będących drogami wodnymi, na których planowane są dalsze inwestycje hydrotechniczne znacząco negatywnie oddziałujące na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych.</p> <p>Podstawą do uznania za SCZW jest hydromorfologiczny stan wód, w następnej kolejności brane jest pod uwagę użytkowanie. Wyznaczenie SZCW na przedmiotowych 3 jcwp Wisły należy uznać za manipulację.</p>
<p>Rozdz. 5 Monitoring</p>	<p>Sieć monitoringu wód powierzchniowych można ocenić tylko ilościowo, a nie jakościowo - w odniesieniu do położenia. Nie przedstawiono bowiem wymaganych przez RDW map sieci monitoringu – takich, które byłyby czytelne i pozwalałyby na ocenę lokalizacji sieci punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu GIOŚ (ppk) w stosunku do</p>	<p>Udostępnić sieć lokalizacji ppk w formie wizualnej pozwalającej na ocenę położenia względem obiektów, które sieć ma monitorować. Najlepiej by była to</p>	<p>Sieć monitoringowa i jej przedstawienie w czytelnej formie graficznej to wymóg art. 13 w powiązaniu z zał. VII RDW.</p>

	położenia i granic jcwp oraz obszarów chronionych w rozumieniu RDW. Dane te nie są udostępniane przez Wody Polskie nawet na wniosek, mimo że organ ten jest w posiadaniu owych danych (odpowiedź na wniosek jednej z organizacji ekologicznych).	wirtualna mapa z bazą danych, jak w przypadku konsultacji aPZRP.	
Rozdz. 5 Monitoring	Pokrycie siecią monitoringu w dorzeczu Wisły znacząco się polepszyło w stosunku do poprzedniej aPGW, głównie w przypadku jcwp RW (i wcześniej niewyznaczonych zbiornikowych - RWr). W latach 2016-2021 monitorowano tylko nieco ponad 50% jcwp (1354 ppk na 2660 jcwp), teraz ma to być 97%(1663 ppk na 1719 jcwp). W przypadku jeziornych jcwp (LW) liczba ppk wzrosła o 99, z 264/484 na 363/499, jednak nadal ok. 25% jeziornych jcwp pozostaje poza siecią monitoringową. Lepsze pokrycie siecią monitoringową rzecznych jcwp wynika głównie z połączenia ich w nowy cykl planistycznym w większe jednostki. Niestety nadal duża część jcwp RW nie będzie objęta monitoringiem diagnostycznym MD (Środkowa Wisła – tylko 40% jcwp). W przypadku jcwp RWr MD będą objęte wszystkie zbiorniki z wyjątkiem regionu Dolnej Wisły – tu objęty nim jest tylko 1 na 4 zbiorniki (wszystkie: monitoring operacyjny MO). Sieć monitoringu nadal wymaga rozszerzenia. Nie wiadomo dlaczego nie objęto monitoringiem tych kilku brakujących % jcwp RW i dlaczego nadal ponad ¼ jezior nie jest monitorowana.	Należy objąć monitoringiem (choćby MO) wszystkie brakujące jcwp RW, wzmocnić sieć MD dla RW, uzupełnić sieć monitoringu dla LW oraz wprowadzić MD dla wszystkich jcwp RWr.	Jak w treści uwagi. Uzupełnienie sieci monitoringu nie będzie powodować znaczącego obciążenia budżetu państwa i jest wykonalne przy niewielkim wsparciu struktur GIOŚ / WIOŚ.
Streszczenie niespecjalistyczne; IIaPGW Rozdział 7, 8, 9 Presja, Cele środowiskowe,	Stopień osiągnięcia celów środowiskowych dla jcwp RW jest żaden. W IIaPGW można znaleźć różne wartości – w wersji niespecjalistycznej planu jest mowa o spełnieniu wszystkich wymogów przez 0,3% jcwp RW, w projekcie IIaPGW liczba ta wynosi 1,5%! W klasyfikacji stanu/potencjału cele spełniło ok 4 % jcwp RW. W tym tempie cele RDW osiągniemy za kilkadziesiąt lat. Jednocześnie znacząca presja na elementy biologiczne zależne od hydromorfologii występuje w przypadku aż 81 % jcwp RW. (rozdz. 7 IIaPGW), a zestaw działań likwidujących presję hydromorfologiczną był w dorzeczu Wisły na lata 2016-2021 niewielki, w zasadzie określony tylko dla budowli piętrzących (pomijając kilkanaście niezrealizowanych działań w dorzeczu Nidy) i był około 5-krotnie skromniejszy niż planowany obecnie i w znacznej większości nie został wykonany, o czym poniżej dalszej części uwag.	Brak postępu we wdrażaniu RDW na 6 lat przed ostatecznym terminem osiągnięcia celów środowiskowych w przypadku rzecznych jcwp wymaga podjęcia radykalnych działań: właściwego, szerokiego doboru działań realizujących cele środowiskowe i znacznej redukcji presji, zwłaszcza hydromorfologicznej na wody. Sprowadza się to powinno do realizacji KPRWP w pełnej formie, uzupełnionego o „reakcje” na rozpoznane nowe presje. Należy przy tym ograniczyć wszystkie działania	Liczby podane w treści uwagi nie wymagają komentarza, ani uzasadnienia.

		<p>powodujące te presje – działania inwestycyjne i tzw. prace utrzymaniowe.</p> <p>Należy wykreślić z planów IIaPGW, PPSS i aPZRP, i im podobnych z zakresu gospodarki wodnej, te działania które powodują dalsze przekształcenia hydromorfologiczne, a które już teraz nie zostały zweryfikowane pod kątem oddziaływania na stan wód. Bezwzględnie należy usunąć tego typu działania z listy działań ochronnych IIaPGW (PPSS, mała retencja leśna).</p>	
<p>Rozdz. 9</p> <p>Postęp i wdrożenie działań 2016-2021</p>	<p>W projekcie IIaPGW nie dokonano oceny wykonania działań za lata 2016-2021 w odniesieniu do presji hydromorfologicznych (HM). Zadań było znacznie mniej niż obecnie (renaturyzacyjnych, innych niż udrożnienia przegród było w dorzeczu Wisły tylko kilkanaście i w ok. 90% dotyczyły zlewni rzeki Nidy i zdecydowana większość tych działań nie została wykonana, ze względu na brak finansowania projektu RZGW w Krakowie). Co do udrożnień budowli – można jedynie posiłkować się wykazem budowli do udrożnienia (w „erracie” zał. 4). Działów z aPWŚK wymieniono tam dla dorzecza Wisły ponad 360, niewykonanych zadań przynajmniej w części jest ok. 240 (prolongacja). Co ciekawsze, część działań z aPWŚK polegających na udrożnieniu barier migracyjnych nie tylko nie została wykonana, ale w nowym cyklu planistycznym została zaniechana. Ma to miejsce również w obszarach Natura 2000 utworzonych dla ochrony ryb – sieci obszarów w zlewni rzeki Nidy, dorzeczu Dunajca, na rzece Wiśloce, gdzie udrożnienie budowli jest celem ujętym w PZO lub w wymaganiach dla chronionych gatunków. Do tego część działań aPWŚK w ogóle nie została w IIaPGW ujęta, np. pominięto całkowicie zadanie „likwidacja barier migracyjnych na odcinkach: Białej Nidy od źródła do połączenia z Czarną Nidą - 9 barier (135+250; 132+500; 128+950; 127+500 ; 127+100; 126+800; 124+100; 119+800; 118+150)”.</p>	<p>Zapisy IIaPGW należy uzupełnić o stopień wykonania działań z aPWŚK w dorzeczu Wisły w odniesieniu do wszystkich kategorii i grup.</p>	<p>Bez oceny wykonania działań na najbardziej istotną w skali dorzecza presję – hydromorfologiczną, niemożliwa jest ocena doboru działań na lata 2021-2027. Możliwe do wykonania oceny wskazują, że działania w znakomitej większości nie zostały wykonane, trudno więc mówić o tym, że zostały „wdrożone wszystkie działania naprawcze”, o których mowa w RDW.</p>

<p>Rozdz. 10 Działania 2aPGW KPRWP – raport</p>	<p>Jednym z działań krajowych wpisanych do aPWŚK było stworzenie Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych (KPRWP). Jego utworzenie i realizacja była jednym z argumentów strony polskiej w dyskusji z KE dot. wypełnienie postanowień RDW (patrz s. 13 Dokument roboczy... https://www.apgw.gov.pl/pl/news/show/90) i właściwe wdrożenie działań naprawczych przypisanych do znaczących presji. Opracowanie „Ocena stopnia uwzględnienia Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych w projektach drugiej aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (II aPGW) wraz z rekomendacjami do II aPGW” wykonana na zlecenie WWF Polska przez Fundację Hektary dla Natury, ujawnia, że KPRWP nie został ujęty w ramach działań IIaPGW. Zgodnie z raportem - w żadnej z jcwp nie wdrożono w pełni rekomendacji z KPRWP, na 43% jcwp rzecznych brak jest wdrożenia zapisów KPRWP, a w przypadku pozostałych 57% JCWP zapisy KPRWP wdrożono w IIaPGW jedynie częściowo. Ponadto, w wyniku planowanych działań w ramach IIaPGW (inwestycje uznane za spełniające przesłanki art. 4.7 RDW), PPSS i aPZRP, dodatkowa presja wystąpi w prawie co trzeciej jcwp (27%), nie wliczając w to prac utrzymaniowych. Taki stan rzeczy wymaga nie tylko pełnego wdrożenia KPRWP, ale i jego uzupełnienia.</p> <p>Z powyższego wynika, że KPRWP został potraktowany jako „zestaw działań zalecanych”, a nie podstawa do likwidacji znaczących presji. Jest to niedopuszczalne, szczególnie, że jest to dokument późniejszy, uzupełniający w stosunku do opracowania „Przegląd i weryfikacja metodyk wyznaczania silnie zmienionych i sztucznych części wód powierzchniowych wraz ze wstępnym i ostatecznym wyznaczeniem (2019)”; w którym określono katalog działań dla jcwp o statusie SZCW.</p> <p>Raport o którym mowa powyżej, w odróżnieniu od KPRWP i innych dokumentów źródłowych jest dostępny w domenie publicznej (m.in.): http://www.ratujmyrzeki.pl/250-konsultacje-apgw https://hektarydlanatury.pl/downloads/Raport_dla_WWF_zalaczniki.pdf</p> <p>Udostępnione dane pozwalają na dokonanie samodzielnych analiz dotyczące konkretnych jcwp.</p>	<p>Uzupełnić katalog działań o zapisy KPRWP, wraz z analizą dodatkowych działań dla jcwp, na których zidentyfikowano nowe presje hydromorfologiczne (przedsięwzięcia, prace utrzymaniowe).</p>	<p>Wybiórcze traktowanie przez Wody Polskie KPRWP oznacza, że ani w poprzednim cyklu planistycznym, ani w obecnie konsultowanym nie będą „wdrożone wszystkie działania naprawcze”. To z kolei ma konsekwencje prawne – nie można ustalić dla tych jcwp derogacji z art. 4.4. i 4.5. Do podważenia są także podstawy wyznaczenia jcwp jako SZCW.</p>
---	--	--	---

	<p>Brak działań z KPRWP w obliczu rozpoznanych presji HM i na obszary chronione nie pozwala na zastosowanie odstępstw czasowych (4.4 RDW) ani obniżenia wskaźników do osiągnięcia celów środowiskowych (4.5 RDW).</p> <p>Zaniechanie realizacji Programu będzie skutkować świadomym sabotowaniem osiągnięcia celów środowiskowych w roku 2027.</p>		
<p>Rozdz. 8.1. – 8.4.</p> <p>Art. 4.4. i 4.5. RDW</p>	<p>W stosunku do aPGW (2016-2021) w IIaPGW znacznie zwiększona została ilość „przyznaczonych” odstępstw z art. 4.5 RDW (złagodzenie celów środowiskowych).)</p> <p>aPGW – jcwp RW: 21 /2660 = <1%</p> <p>IIaPGW – jcwp RW: 1068/1719 = 62%.</p> <p>Tylko 238 jcwp rw na 1719 (niecałe 14%) nie ma wyznaczonej żadnej derogacji (4.3, 4.4., 4.5), przy czym nie ma w projekcie IIaPGW zestawienia pozwalającego łatwie sprawdzić, ile z tych 238 jcwp ma przyznaną wstępnie derogację 4.7.</p> <p>Przyznanie derogacji odstępstwa złagodzenia celów (4.5) można nastąpić tylko wtedy gdy osiągnięcie celów środowiskowych byłoby niemożliwe lub nieproporcjonalnie (do korzyści) kosztowne, przy jednoczesnym wdrożeniu wszystkich realnych działań naprawczych. Mając na uwadze, że działania przeciwko presji hydromorfologicznej oraz fizykochemicznej nie zostały odpowiednio wdrożone do aPGW i w dużej części nie zostały wykonane, a z nowego okresu planistycznego wykreślono działania z KPRWP, a dodatkowo w ramach „erraty” ograniczono działania z VIaKPOŚK – dla wielu jcwp, w których obniżone zostały wskaźniki oceny, wrażliwe na ww. presje wyznaczenie odstępstwa nie powinno mieć miejsca.</p>	<p>Usunąć z listy odstępstw na podstawie art. 4.4 i 4.5 RDW te jcwp, dla których nie wdrożono lub nie zaplanowano możliwych działań naprawczych.</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p>
	<p>Kryteria użyte do ustanowienia odstępstw z art. 4.4 i 4.5 powinny być przejrzyste, jednoznaczne i odpowiednie oraz powinny zostać odpowiednio dla każdej jcwp uzasadnione w PGW (patrz CIS Guidance No. 20).</p> <p>W załączniku 8 do IIaPGW nie mamy indywidualnych opisów, tylko powielane dla wielu jcwp hasła, z których nie wynika, dlaczego akurat na</p>	<p>Poprawić opis odstępstw tak, aby było możliwe sprawdzenie czy jego ustanowienie było właściwe.</p> <p>Usunąć z listy odstępstw te, dla których uzasadnienia stoją w sprzeczności z KPRWP i dla których</p>	<p>Właściwe uzasadnienie odstępstwa jest niezbędne dla jego prawidłowego wyznaczenia. Brak przejrzystych, jednoznacznych i adekwatnych kryteriów dla każdej jcwp z odstępstwem wyklucza jego ustanowienie.</p>

	<p>danej jcwp konkretna działalność człowieka np. rolnicza uniemożliwia wdrożenie działań naprawczych typu renaturyzacja czy udrożnienie piętrzeń. W związku z niewdrożeniem wielu działań naprawczych, opisy te wydają się być nieodpowiednie.</p>	<p>możliwe są działania poprawiające stan fizykochemiczny wód.</p>	
<p>Rozdz. 16, Załącz. 6</p>	<p>W projekcie IIaPGW opublikowano listę przedsięwzięć, która zgodnie z art. 436 PW, powinna spełniać w sposób obiektywny kryteria art. 68 PW, czyli spełniać warunki art. 4.7 RDW do udzielenia derogacji.</p> <p>Spośród 272 przedsięwzięć rzekomo spełniających ww. kryteria, takie podejście zastosowano jedynie do 5 nowych przedsięwzięć zgłoszonych w latach 2016-2021, które przeszły procedurę oceny oddziaływania na środowisko (i/lub oceny wodnoprawnej) wraz z elementami oceny z art. 68 PW.</p> <p>Reszta przedsięwzięć - 267 - została przepisanych z poprzedniego aPGW, tylko na podstawie deklaracji inwestorów chęci kontynuacji ich realizacji. Takie odmienne podejście do „starych” przedsięwzięć jest niedopuszczalne. Zmiana w trybie ujmowania w IIaPGW tego typu przedsięwzięć nastąpiła w wyniku dużych wątpliwości, co do jakości pobieżnych ocen zasadności spełniania przesłanek 4.7 publikowanych w poprzednim cyklu planistycznym – odbywały się one bez właściwych procedur ocenowych. Uwagi wysuwane przez organizacje ekologiczne zostały podzielone przez Komisję Europejską, która w cytowanym już sprawozdaniu https://www.apgw.gov.pl/pl/news/show/90 zaleciła: <i>Polska musi zapewnić, aby stosowanie wyłączeń na mocy art. 4 ust. 7 opierało się na dogłębnej ocenie wszystkich etapów wymaganych zgodnie z RDW, w szczególności na ocenie, czy realizacja projektu stanowi nadrzędny interes publiczny i czy korzyści dla społeczeństwa przeważają nad degradacją środowiska, przy uwzględnieniu braku realnych rozwiązań alternatywnych stanowiących korzystniejszą opcję środowiskową. Ponadto projekty te mogą być realizowane jedynie wówczas, gdy zostaną zastosowane wszystkie możliwe środki w celu złagodzenia negatywnego wpływu na stan/potencjał jednolitych części wód.</i></p> <p>Spośród 267 „starych” przedsięwzięć aż 238 nie posiada wydanej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dśu), w tym tak znacząco</p>	<p>Należy usunąć z listy przedsięwzięć spełniających przesłanki art. 4.7 RDW wszystkie przedsięwzięcia bez decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dśu), także te dla których została ona uchylona, wszystkie których dśu ma ponad 8 lat.</p> <p>Pozostałych 14 przedsięwzięć ze „starej” listy aPGW należy ponownie przeanalizować pod kątem oddziaływania na cele środowiskowe i spełnianie przesłanek do derogacji. Należy też sprawdzić, czy wydane decyzje były poprzedzone procedurą oceny oddziaływania i czy w ramach niej analizowano w ogóle aspekty art. 68 PW (4.7 RDW).</p> <p>Przedsięwzięcia niespełniające wymogów art. 436 PW powinny się znaleźć na innej liście inwestycji i działań, które mogą spowodować nieosiągnięcie dobrego stanu wód lub pogorszenie dobrego stanu wód – liście działań bez przesądzenia o spełnianiu warunków derogacji, ale też przedstawionej w IIaPGW, co będzie zgodnie z wytycznymi CIS Guidance No 20 i 37.</p> <p>Powinno się uaktualnić stan zaawansowania inwestycji – obecnie</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p> <p>Przynajmniej 253 z 272 przedsięwzięć nie spełniają żadnych kryteriów do uznania za spełniających warunki odstępstwa z art. 4.7 RDW (68 PW z tego ponad 230 nie posiada decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wymagane wymogi RDW, potwierdzone przez KE, w przypadku tych inwestycji nie zostały spełnione.</p>

	<p>negatywnie oddziałujące na środowisko jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa zbiornika Kąty Myscowa – brak dśu, brak udziału społecznego, raport ooś od 2013 do kolejnej poprawy, oddziaływanie na 4 obszary Natura 2000 i park narodowy; • Budowa zbiornika Dukla na Jasiołce – brak jakichkolwiek dokumentów czy ocen oddziaływania na cokolwiek; • Budowa zbiornika wodnego w km 39+120 rzeki Dunajec, zapory powłokowej piętrzącej wodę powierzchniową w zbiorniku wodnym, przepławki dla ryb, śluzy dla przeprawy kajaków, linii przesyłowej dla zasilania zapory przeponowej oraz modernizacja ujęcia wody pitnej dla miasta Brzeska i instalacji odnawialnego źródła energii;- inwestycja spotkała się z odmową uzgodnienia przedsięwzięcia przez RDOŚ w Krakowie poprzedzoną negatywną opinią RROP. <p>Dotyczy to też blisko 200 regulacji rzek, w tym w obszarach Natura 2000 czy obszarach przeznaczonych dla gatunków o znaczeniu gospodarczym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zestaw kilkunastu inwestycji w dorzeczu Nidy, jak „Udrożnienie rzeki Czarna Nida wraz z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym terenów zabudowanych na odcinku od Morawicy do Napękowa, gmina Morawica, Daleszyce, Górno i Bieliny.” – Wody Polskie zaniechały tu działań renaturyzacyjnych, ale podtrzymały plany regulacji tych samych rzek w tych samych miejscach; • „Zabezpieczenie przeciwpowodziowe na rzece Krzyworzeka w km 0+100-4+000 w miejscowości Stadniki, gm. Dobczyce, pow. Myślenicki” – w ponad połowie wykonane bez żadnych ocen w trybie zgłoszeń z art. 118 UOP; • „Zabezpieczenie koryta potoku Tarnawka w km 0+000-7+500 msc. Boczów, Tarnawa, gm. Łaponów, pow. bocheński, woj. Małopolski” – obszar Natura 2000, wykonane częściowo w trybie art. 118 bez decyzji. <p>Wśród pozostałych 29 przedsięwzięć, aż 10 posiada dśu starszą niż 8 lat, co jest obecnie granicą ważności dokumentu, nie można tu mówić też o jakiegokolwiek dogłębnej i aktualnej ocenie wpływu na cele środowiskowe i analizie spełniania kryteriów derogacyjnych. Najstarsza z nich ukończyła w marcu 17 lat (2004 rok) i już niedługo będzie pełnoletnia.</p>	<p>w IIaPGW status planowanych mają również te zaczęte, a nawet skończone.</p>	
--	--	--	--

	<p>Z 19 pozostałych dla przynajmniej 2 przedsięwzięć dśu została uchylona:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa zbiornika wodnego Wierna Rzeka na rzece Łososinie, na terenie gm. Łopuszno, Piekoszków i Strawczyn – GDOŚ dnia 26 listopada 2020 r. uchylił dśu wydaną przez RDOŚ w Kielcach – decyzja przeoczona przez twórców projekty IIaPGW; • Ochrona przed wodami powodziowymi dolnego odcinka Wisły od Włocławka do jej ujścia do Zatoki - Stopień wodny poniżej Włocławka – Minister Środowiska decyzją z sierpnia 2021 r. uchylił dśu wydaną przez RDOŚ w Bydgoszczy. <p>Na 17 ostałych się „starych” inwestycji, aż 7 zostało przez organizacje ekologiczne uznanych za niespełniających warunków derogacji, a dla 5 derogacja jest wątpliwa. Uwagi te dotyczyły ostatecznej wersji aPGW, a opisy derogacji dla tych działań praktycznie się nie zmieniły. Dla pięciu ostatnich przedsięwzięć uwag nie sporządzono.</p> <p>Ponadto nie są aktualne dane o statusach inwestycji – część z nich jest obecnie wykonywana lub nawet zakończona. Przykładami może być: Program "Budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską" czyli tzw. przekop Mierzei Wiślanej czy „Odbudowa zbiornika wodnego istniejącego na rzece Czarnej Koneckiej/Malenieckiej w Sielpi wraz z turystyczno-rekreacyjnym zagospodarowaniem tego terenu i obszaru funkcjonalnie z nim związanego”.</p>		
Katalogi działań	<p>Należy w katalogu działań IIaPGW Adaptacja do zmian klimatu usunąć te działania, które są zgrupowane w pakietach:</p> <p>Ochrona i zwiększanie retencji na obszarach rolniczych. Ochrona i zwiększanie retencji leśnej.</p> <p>Zgodnie z opisem załączników IIaPGW (Zał. 7.2. - 1) działania te RWC_01.07 oraz RWC_01.05. to również realizacja konkretnych inwestycji do nich przypisanych.</p> <p>RWC_01.07 Realizacja działań wskazanych w etapie I (działanie RWC_01.06.) polegających na zwiększeniu poziomu retencji wody w zlewni w obszarach rolniczych dla ograniczenia wymywania zanieczyszczeń</p>	<p>Usunąć zapisy pozwalające na realizacji działań polegających na pogorszeniu hydromorfologii rzek i pogorszeniu stanu obszarów mokradłowych z nimi związanych.</p> <p>Wykreślić działania RWC_01.05 i RWC_01.07 lub diametralnie zmienić ich planowany zakres, zgodnie z KPRWP .</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p> <p>Pod szyldem adaptacji do zmian klimatu wprowadza się działania w większości zwiększające presję hydromorfologiczną oraz presję na siedliska i gatunki od wód zależne (także w obszarach chronionych). Jest to sprzeczne z postanowieniami RDW (powinny podlegać ocenie spełniania warunków 4.7).</p>

	<p>obszarowych w celu poprawy stany wód i osiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych – dobrego stanu wód. Dodatkowo wzrost retencji ograniczy ryzyko suszy rolniczej wskazanej dla tego jcwp w ramach programu PPSS.</p> <p>RWC_01.05. Realizacja działań wskazanych w etapie I (działanie RWC_01.04.) polegających na zwiększeniu poziomu retencji wody w zlewni w obszarach leśnych dla ograniczenia wymywania zanieczyszczeń obszarowych w celu poprawy stany wód i osiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych – dobrego stanu wód. Dodatkowo wzrost retencji ograniczy ryzyko suszy rolniczej wskazanej dla tego jcwp w ramach programu PPSS.</p> <p>Zastosowanie RWC_01.07 (rolnicze) to Budowa oraz przebudowa urządzeń melioracji wodnych dla zwiększania retencji glebowej (w zakresie budowy/przebudowy) oraz inne metody zwiększenia ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych. A implementacja działań leśnych RWC_01.05 ma polegać na realizacji przedsięwzięć w ramach tzw. małej retencji górskiej i nizinnej.</p> <p>Działania „rolnicze” są wprost powiązane z zadaniami wpisanymi do PPSS, które będą znaczącą presją hydromorfologiczną dla rzecznych jcwp: nowe i odbudowane jazy (bariery migracyjne, przekształcenia siedlisk), stabilizacje brzegów, zmiana przebiegu i pogłębianie koryt. Działania te de facto sprzyjają także odwadnianiu pól i promocji intensyfikacji upraw rolniczych – bardziej wodochłonnych i skutkujących osuszaniem naturalnych terenów zalewowych i podmokłych.</p> <p>Działania z zakresu małej retencji polegają obecnie na budowie zbiorników małej retencji – również w dolinach naturalnych rzek i potoków, wraz z ich przegradzaniem i likwidacją siedlisk przybrzeżnych. Kolejne realizowane obecnie przez Lasy Państwowe działania to: zabudowa przeciwerozyjna dróg, szlaków zrywkowych oraz zabezpieczenie obiektów infrastruktury leśnej przed skutkami nadmiernej erozji wodnej związanej z gwałtownymi opadami i spływami wód (m.in. wodospusty, płotki drewniane, kaszyce, narzut kamienny). Są to zwykłe regulacje rzek i potoków płynących np. w sąsiedztwie dróg</p>		
--	---	--	--

	<p>leśnych wybudowanych wzdłuż cieków. Występuje tu niezgodność z celami RDW, celami związanymi z ochroną bioróżnorodności. Wymienione rodzaje działań inwestycyjnych z PPSS, i Małej retencji powinny podlegać ocenom z art. 4.7 a nie być działaniem mającym spełniać cele RDW, z którymi (w większości) są sprzeczne.</p> <p>Jeśli mają zostać w IIaPGW, musi powstać zapis uniemożliwiający realizacji działań mogących pogorszyć hydromorfologię rzek i potoków oraz wpływać negatywnie na siedliska przyrodnicze z nimi związane. Należałoby wykreślić możliwość budowy urządzeń technicznych na naturalnych ciekach oraz przekształcanie tych cieków. Należy wprowadzić działania renaturyzacyjne, wpisane w KPRWP.</p>		
Działania udrożnienia barier migracyjnych	<p>Należy zmienić zakres działań przypisanych budowlom piętrzącym, aby umożliwić realizację celów środowiskowych RDW.</p> <p>Tam gdzie jest: Analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych. Realizacja działań zgodnie z przeprowadzoną analizą. lub Analiza możliwości likwidacji budowli poprzecznych... lub Analiza możliwości likwidacji budowli poprzecznych/przebudowa budowli poprzecznych należy zmienić zapis z „Analiza możliwości...” na „Analiza sposobu...” – pozostawienie działania na poziomie badania możliwości nie gwarantuje podjęcia kroków na rzecz przedsięwzięć sprzyjających osiągnięciu celów środowiskowych.</p> <p>Tam gdzie jest: „Analiza możliwości przebudowy budowli poprzecznych...”, należy dokonać zmiany na „Analiza <i>sposobu</i> likwidacji (wyłączenia z eksploatacji) budowli poprzecznych /przebudowy budowli poprzecznych...” – aby zapewnić likwidację piętrzeń (barier) wszędzie tam, gdzie okaże się to w wyniku analizy możliwe.</p>	Jak w treści uwagi.	Jak w treści uwagi. Tylko takie zapisy pozwolą na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.

	<p>Tam gdzie jest: „Monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb.” i/lub „Kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb.” należy dodać kolejne działanie (Działanie I lub Działanie II): „Przebudowa lub budowa nowego urządzenia dla migracji organizmów wodnych w wypadku jego braku lub nieskutecznego działania / Przegląd zgód wodnoprawnych w przypadku zaniechania działań udrożnieniowych.”</p> <p>Tam gdzie jest: „Ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe jcwp” należy dodać działanie (Działanie I lub Działanie II): „W przypadku stwierdzenia negatywnego wpływu budowli na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe jcwp – realizacja działań inwestycyjnych ukierunkowanych na neutralizację negatywnego oddziaływania i osiągnięcie celów środowiskowych.”</p>		
<p>Działania - udrożnienia</p> <p>Załącz. 4 do erraty nr 1 Zaktualizowany wykaz budowli dla których zaplanowane zostały działania w projekcie IIaPGW – obszar dorzecza Wisły</p>	<p>Publikacja załącznika nr 4 do Erraty nr 1 (Zaktualizowany wykaz budowli dla których zaplanowane zostały działania w projekcie IIaPGW – obszar dorzecza Wisły) na dwa tygodnie przed końcem półrocznych konsultacji publicznych nie pozwala na pełne odniesienie się do jego zapisów. Poniżej przedstawiono podstawowe braki w programie działań udrożnieniowych, mogących mieć skutki nie tylko lokalnego nieosiągnięcia celów środowiskowych, ale także - w skali całego dorzecza. Zidentyfikowano m.in. zaniechanie realizacji działań niewykonanych w poprzednim aPWŚK, a mających kluczowe znaczenia dla ochrony gatunków w skali kraju i osiągnięcia celów środowiskowych w obszarach wodnych i od wód zależnych.</p> <p>Zaniechania i braki mogące skutkować wyginieniem łososa w dorzeczu Wisły ze względu na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Brak udrożnienia dwóch barier w Lubiczu na Drwęcy – (działania: „Ocena wpływu...” i „Kontrola...” + „Monitoring...”) zamiast działań udrożnieniowych. Zgodnie z PZO obszaru Natura 2000 "Dolina Drwęcy" PLH280001, oba piętrzenia (jaz "przy młynie" oraz jaz wodociągów są niedrożne dla ryb, w tym 	<p>Uzupełnić listę działań inwestycyjnych – faktycznych udrożeń o wszystkie wynikające z PZO i innych planów dla cennych przyrodniczo obszarów chronionych.</p> <p>Uzupełnić działania inwestycyjne według wymagań dla ryb (kolumny – X-AD w zał. 4 „erraty”).</p> <p>Dokonać ponownej weryfikacji drożności budowli na podstawie faktycznego stanu budowli, a nie tylko ankietyzacji właściciela lub użytkownika budowli.</p> <p>Umieścić w wykazie budowli wszystkie te, które znalazły się w działaniach IIaPGW i dodatkowo te</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p>

	<p>dla łososia i wymagają działań inwestycyjnych. Słuszność takich działań rozumieję Wodociągi Toruńskie, które zamówiły koncepcję udrożnienia piętrzenia.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Brak działań inwestycyjnych na Włocławku – wykonano tylko jedną przepławkę (przebudowa) z trzech wymaganych na podstawie dśu dot. przebudowy i remontu stopnia (2011 r.), nie wykonano też okna monitoringowego na przepławce oraz przebudowy stopnia stabilizującego poniżej zapory, tak aby był drożny dla ryb. Za niewykonanie dśu Wody Polskie płaćy już kary administracyjne. W działaniach dla jcwp Zb. Włocławek wpisano kontrolę urządzeń umożliwiających migrację ryb i organizmów wodnych, ale w zał. nr 4 – nie uwzględniono Stopnia Włocławek. 3. Stopień w Kozienicach – istnieje i jest niedrożny dla ryb (co pokazują badania). W IIaPGW nie zaplanowano żadnych działań udrożnieniowych czy kontrolnych. Mimo wątpliwej legalności piętrzenia, jest on fizyczną przegrodą. 4. Wisłoka - jeden z 3. obszarów dla ochrony tarlisk łososia w górnej Wiśle – wydano kilkadziesiąt miliardów zł na przebudowę piętrzeń w całym dorzeczu, ale nie wykonano najważniejszego – w Mielcu (pierwsze piętrzenie na rzece), choć jest on wpisany w apWŚK. Obecnie w IIaPGW zapisano tylko kontrolę i monitoring przepławki która nie istnieje. <p>Zaniechania udrożnienia w skali zlewni: Nida – kilkadziesiąt piętrzeń do udrożnienia w latach 2016-2021 (wpisanych apWŚK). Zamiast realizacji w zakładanym terminie lub w nowym okresie planistycznym, większości z budowli koniecznych do udrożnienia przypisano tylko działanie na „Ocena wpływu...” lub „Kontrola...” + „Monitoring...” (brak działań inwestycyjnych), a kilkanaście nich w ogóle pominięto w zestawieniu budowli (górna Nida zwana Białą Nidą; Lubrzanka, Brzeźnica). Brak działań jest tożsamy ze znaczącym negatywnym wpływem na kilka jcwp i obszary Natura 2000. Udrożnienia były wpisane w PZO, a brak udrożnienia zagraża spójności sieci Natura 2000. Wszędzie gdzie zaniechano działań renaturyzacyjnych zaplanowano inwestycje Wód Polskich, poczynając od budowy Zbiornika</p>	<p>pominięte, ale wynikające z KPRWP.</p> <p>Uznać za wymagające udrożnienia budowle, które zostały wskazane jako drożne do 20 kwietnia (dorzecze Narwi).</p>	
--	--	---	--

	<p>Wierna Rzeką (GDOŚ uchylił dśu w 2020 r.), po gigantyczne regulacje Nidy i jej dopływów: Czarnej Nidy, Morawki, Lubrzanki, Belnianki, Bobrzy (wszystkie –te przedsięwzięcia wpisano także w obecny zestaw przedsięwzięć rzekomo spełniających warunki derogacji art.4.7 RDW).</p> <p>Pilica – powyżej Zbiornika Sulejów – na kilkadziesiąt pięterzeń znajdujących się na Pilicy i jej dopływach w obszarach Natura 2000, udroźnionych wg zał. nr 4 do erraty IIaPGW ma być tylko kilkanaście. W przypadku obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Pilicy, gdzie przedmiotem ochrony jest m.in. kilka gatunków ryb, na blisko 40 pięterzeń (w tym wysokich jazów MEW) do udroźnienia przewidziano tylko 2, reszcie przypisano tylko działania nieinwestorskie: „Ocena wpływu...”. Brak udroźnień będzie sprzeczny z celami środowiskowymi dla jcwp (zapewnienie drożności) i obszarów chronionych.</p> <p>Narew – 79 pięterzeń w dorzeczu Narwi ma wpisaną w IIaPGW uwagę „Piętrzenie rozpoczyna się po 20 kwietnia po migracji ryb”, również jazy na samej Narwi na odcinku pomiędzy Biebrzańskim Parkiem Narodowym i Narwiańskim PN. Tylko 1 na 79 budowli ma przypisane działanie inwestycyjne (udroźnieniowe). 20 kwietnia to dla wielu gatunków środek okresu wędrówek związanych z rozrodem, więc nie może to być przesłanka pozwalająca na brak podejmowania udroźnień budowli. Na Narwi w obszarach Natura 2000 wyznaczonych m.in. dla ochrony ryb np. „Ostoja Narwiańska” znajdują się obiekty niedrożne przez cały rok.</p> <p>Inne sprzeczne z celami i zadaniami dla obszarów Natura 2000:</p> <p>Dunajec – Czchów – brak udroźnienia zapory w Czchowie mimo niesprawnej przepławki, wpisowi do PZO obszaru „Dolny Dunajec” oraz powołaniu obszaru dla ochrony troci wędrownej. Działanie - tylko „kontrola...” i „monitoring...” – uniemożliwi osiągnięcie celów środowiskowych dla tych obszarów.</p> <p>Kamienica – obszar Natura 2000 „Środkowy Dunajec z Dopływami” – niedrożny próg w dolnym odcinku rzeki wpisany w PZO do udroźnienia. Zlokalizowana tam mała elektrownia wodna (MEW) stara się obecnie o</p>		
--	---	--	--

	<p>przedłużenie pozwolenia wodnoprawnego bez konieczności przebudowy piętrzenia. W IIaPGW nie przewidziano w tym miejscu żadnych działań.</p> <p>Paleśnianka – dwa piętrzenia wpisane do udroźnienia w PZO – brak jakichkolwiek działań w IIaPGW (zał. 4 erraty)</p> <p>Inne obszary chronione: Jezioro i Czarna –wymagane udroźnienia wg planów ochrony dla Parku Krajobrazowego Lasy Chojnowskie oraz Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu - brak jakichkolwiek działań w zał. 4. (co znamienne, obok znajduje się oddział IRŚ w Żabieńcu).</p> <p>Brak spójności między zapisami dla jcwp i zał. 4: Czarna Staszowska – w zestawieniu głównym jest drożność do Zb. Chańcza, ale brak jakichkolwiek działań na konkretnych barierach w zał. 4.</p> <p>Niezgodność z zapisami dla ochrony ryb ważnych gospodarczo: Paśtęka w Braniewie (niesprawna przepławka), Paśtęka w Zb Pierzchały – brak działań na zaporze zbiornika, Omulew (Dębowiec) – uznana za sprawną przepławka z ponad 1 m piętrzeniem z szandorów.</p>		
<p>Działania - udroźnienia</p> <p>Zał. 4 do erraty nr 1 Zaktualizowany wykaz budowli dla których zaplanowane zostały działania w projekcie IIaPGW – obszar dorzecza Wisły</p> <p>ODBUDOWA PIĘTRZEŃ</p>	<p>W zał. 4 do „Erraty” nr 1 niesłusznie znalazły się zadania polegające na odbudowie lub budowie nowych barier migracyjnych. W dorzeczu Wisły znalazło się 16 takich działań, z czego tylko jedno zdaje się być w pełni usprawiedliwione (budowa przepławki dla ryb na rzece Paśtęce w ramach przebudowy/ odbudowy jazu w km 29+537). Większość z budowli do odbudowy/przebudowy prawdopodobnie nie istnieje albo istnieją one w stanie umożliwiającym gatunkom wodnym migrację. Odbudowa jazów, czy to na cele rolnicze, czy w ramach budowy MEW (vide nieistniejący jaz na rz. Kamienna w km 50+130 – identyfikator w bazie hymo 170002010201, nr w IIaPGW według zał. 4 - 4701) powinny być traktowane nie jako działanie polepszające warunki hydromorfologiczne lecz jako zagrożenie dla celów środowiskowych.</p>	<p>Wykreślić z zał. 4 do „erraty” 1 działania które polegają na odbudowie nieistniejących obecnie barier migracyjnych. Odbudowa bądź przebudowa tych, które nie są obecnie barierami powinna być uznana za zagrożenie dla celów środowiskowych wód i obszarów chronionych i ujęta w stosownym załączniku (patrz CIS Guidance No 20 i 37 oraz art. 435 PW). Bezwzględnie należy wykreślić działanie „wykonanie przepławki dla ryb w ramach zadania "Odbudowa piętrzenia wody na rzece Kamiennej</p>	<p>Działanie polegające na budowie całkiem nowego piętrzenia na rzece Kamiennej w ramach „wykonanie przepławki dla ryb w ramach zadania "Odbudowa piętrzenia wody na rzece Kamiennej w km 50+130"" jest próbą „podpięcia” pod działania ochronne budowy nowego piętrzenia skutkującego powstaniem nowej bariery migracyjnej w postaci nie tylko piętrzenia, ale i bariery behawioralnej w wyniku utworzenia cofki piętrzenia.</p>

		<p>w km 50+130''' , jako próbę „podpięcia” pod działania ochronne budowy nowego piętrzenia stwarzającego nową barierę migracyjnej w postaci nie tylko piętrzenia, ale i bariery behawioralnej w postaci cofki piętrzenia. Działanie to jest sprzeczne z wymogami środowiskowymi dla gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Kamienicy”.</p>	<p>Działanie to kumuluje się z innymi niedawno wykonanymi nowymi przegradami (MEW Skoki) i jest sprzeczne z celami środowiskowymi dla jcwp i obszaru Natura 2000, na którym się znajduje.</p> <p>Inne odbudowy/przebudowy też wymagają weryfikacji, bo mogą wykazywać podobne znaczące negatywne oddziaływania.</p>
Zmiany prawne i administracyjne	<p>Bez zmian prawnych oraz rewizji planów inwestycyjnych wynikających z programów sektorowych – PPSS, PZRP i innych, nie ma możliwości osiągnięcia celów IIaPGW i celów RDW.</p> <p>Dokumenty sektorowe powinny być spójne z IIaPGW, jednak przy ich projektach nie wzięto pod uwagę celów środowiskowych RDW i działań na lata 2021-2027. Działania w nich zapisane nie przeszły procedury wpływu na stan jcwp na etapie tworzenia tych dokumentów. PPSS jest przyjęty rozporządzeniem, jego nieprzeanalizowanie działania będą wykazywać (w większości przypadków) znaczące negatywne oddziaływania na.</p> <p>W IIaPGW znalazł się tylko zapis, że takie dokumenty istnieją, brak natomiast opisu wzajemnego przenikania się dokumentów.</p> <p>Wody Polskie realizują ponadto programy, które nie są nigdzie opisane i nie przechodziły procedur strategicznej oceny oddziaływania, a realizowane w ramach nich przedsięwzięcia pogłębiają presje hydromorfologicznie. Przykładem jest m.in. Program kształtowania zasobów wodnych na terenach rolniczych (PKZW).</p>	<p>Umieścić opisy zgodności programów sektorowych gospodarki wodnej, m.in. PPSS, aPZRP, Program Rozwoju Retencji , z celami środowiskowymi i działaniami naprawczymi IIaPGW. Załącznik zestawienia inwestycji kierunkowych tej roli nie spełnia.</p>	<p>Dokumenty sektorowe powinny być spójne z IIaPGW. Jest to wymóg RDW.</p> <p>W projektach krajowych programów w zakresie gospodarki wodnej nie wzięto pod uwagę celów środowiskowych RDW i działań IIaPGW na lata 2021-2027. Działania w nich ujęte nie przeszły procedury wpływu na stan jcwp na etapie tworzenia.</p>

<p>Konkretne zmiany prawne</p>	<p>W celu realizacji IIaPGW oprócz głębokich zmian w strukturze priorytetów w zarządzaniu wodami potrzebne są zmiany prawne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prace utrzymaniowe – należy ująć w Prawie wodnym konieczność utworzenia i prowadzenia monitoringu prac utrzymaniowych -rejestr każdych prac wraz z obowiązkowym naniesieniem odcinków prac i ich charakteru na warstwy GIS (jcwp, MPHP, ciekі wyróżnione i niewyróżnione); -stosowanie „wytycznych” KDP https://www.gov.pl/web/klimat/katalog-dobrych-praktyk-w-zakresie-robot-hydrotechnicznych powinno być prawnym obowiązkiem zarządców wód i mieć na celu ograniczanie praktyk szkodliwych (i przeskalowanych) działań typu usuwanie namulisk z całej długości rzeki, przepychanie i pobór żwiru z koryt potoków, wycinka roślinności porastającej brzegi, uniemożliwiająca funkcjonowanie i odtwarzanie stref buforowych;-jasne określenie budowania nowych opasek brzegowych i narzutów kamiennych w formie opasek jako budowli bądź urządzeń wodnych przeciwpowodziowych jako wymagających uzyskania dśu – obecnie interpretacja organów w tym zakresie dowolna (dotyczy to też zasypywania wyryw brzegowych - nie wymaga nawet zgłoszenia); - zmiany w rozporządzeniu ocen wodno prawnych (OW) – obecne limity nie obejmują 99% prac na rzekach (przynajmniej 1 km prac, kumulacja oddziaływań tylko, gdy jedno z działań „łapie się” do oceny) i powinny być znacząco obniżone; należy zaznaczyć, że same Wody Polskie, organ odpowiedzialny za wydawanie OW, nie stosują się do tych przepisów – vide Muszynianka i prace utrzymaniowe z 2021 r.; - zmiany w art. 118 – niezbędne jest przywrócenie konieczności uzyskania decyzji na prace utrzymaniowe - instytucja milczącej zgody w tym przypadku nie daje żadnej możliwości kontroli społecznej organu, do którego zgłaszane są działania (RDOŚ). Zdarzają się przypadki braku sprzeciwu (brak ocen, brak badania wpływu na gatunki chronione i obszary chronione); mimo wszelkich przesłanek ku temu. Obecnie powszechnie stosowana jest procedura: zgłoszenie -> milcząca zgoda -> realizacja, i nawet strona postępowania nie ma żadnego wpływu na rozstrzygnięcie organu, gdyż nie ma od czego się odwołać; - należy uzupełnić art. 416.2 PW o cykliczne przeglądy spełniania wymogów pozwoleń wodnoprawnych na piętrzenie wód. 	<p>Jak w treści uwagi.</p>	<p>Jak w treści uwagi.</p>
--------------------------------	--	----------------------------	----------------------------

	<p>- należy usunąć konieczność umieszczania w PGW katalogu odcinków ZAGROŻENIA DLA SWOBODNEGO PRZEPŁYWU WÓD ORAZ SPŁYWU LODÓW lub planowane działania przenieść do katalogu, o którym mowa w art. 435 PW;</p> <p>- katalog o którym mowa w art. 435 PW powinien być również publikowany w PGW, a nie tylko te przedsięwzięcia, które zgodnie z art. 436 spełniają wymogi określone w art. 4.7 RDW.</p>		
Zmiany w funkcjonowaniu zarządzania wód	Bez modyfikacji podejścia Wód Polskich do tematu prac utrzymaniowych na rzekach i potokach oraz ciągłego monitoringu tego procesu stan wód będzie się pogarszał, przez m.in. zwiększenie presji hydromorfologicznej i pochodzącej z rolnictwa.	<p>Zarządy Zlewni powinny mieć pełne informacje na temat celów środowiskowych i zestawu działań dla jcwp i je wdrażać, zamiast zajmować się tylko pracami utrzymaniowymi pogarszającymi stan hydromorfologiczny, z powoływaniem się na przepisy Prawa wodnego w tym zakresie.</p> <p>Wody Polskie powinny przewartościować podejście do zasobów wodnych w zakresie retencji (priorytet: odbudowa i ochrona naturalnej retencji), bo obecne podejście tylko oddala nas od osiągnięcia celów RDW.</p>	„Ocena stopnia uwzględnienia Krajowego Programu Renaturyzacji Wód Powierzchniowych w projektach drugiej aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (II aPGW) wraz z rekomendacjami do II aPGW”; „Ocena prac hydrotechnicznych mających na celu usuwanie skutków powodzi z 2018 r. w zlewni rzeki Dunajec, pod kątem oddziaływań na obszary Natura 2000 i stan wód”.
Zmiany w ocenie postępu działań – co 2 lata	W przypadku budowli do udrożnienia, dla których nie sporządzono dokumentacji, powinny być ustalone następujące maksymalne terminy do oceny postępu działań: 2 lata – analiza sposobu udrożnienia/ 2 lata – projekt i decyzje / 2 lata – wykonanie.	Jak w treści uwagi.	Tylko taki harmonogram może zapewnić realizację działań naprawczych, co dobitnie pokazał okres planistyczny 2016-2021, w którym zadania niewykonane na półmetku okresu w większości nie doczekały się realizacji.